

Gedeputeerde Staten van Fryslân
Postbus 20120
8900 HM Leeuwarden

Per e-mail

- Provincie Fryslân provincie@fryslan.frl
- [redacted] [\[redacted\]@fumo.nl](mailto:[redacted]@fumo.nl)
- [redacted] [\[redacted\]@fryslan.frl](mailto:[redacted]@fryslan.frl)
- [redacted] [\[redacted\]@fryslan.frl](mailto:[redacted]@fryslan.frl)

Datum 29 april 2026

Betreft Zienswijze op ontwerpbesluit d.d. 24 maart 2026 inzake (gedeeltelijke) intrekking vergunningen Hoarnestreek 10-14, 8851 RN Tzummarum (gemeente Waadhoeke)

Uw kenmerk 2024-FUMO-0097490

Geacht college,

Hierbij dienen wij onze zienswijze in op de in de aanhef genoemde ontwerp-beschikking (hierna: het ontwerpbesluit).

Wij constateren dat in het ontwerpbesluit ons verzoek tot intrekking gedeeltelijk wordt gehonoreerd. Voor zover ons verzoek niet wordt gehonoreerd, lichten wij hieronder gemotiveerd toe waarom naar ons oordeel alsnog (gedeeltelijke) intrekking, althans aanpassing van de vergunning en voorschriften, aangewezen is.

Punten waarop wij instemmen met het ontwerpbesluit

Wij onderschrijven uw voornemen om de vergunning voor de pluimveehouderij aan Hoarnestreek 14 in te trekken, alsmede de vergunning voor het bouwen en houden van pluimvee in stal 12. Dit is naar ons oordeel gerechtvaardigd, reeds omdat gedurende vele jaren geen gebruik is gemaakt van deze vergunningen. De bouwvergunning voor stal 12 dateert uit 2014, terwijl deze stal niet is gerealiseerd. Ten aanzien van het houden van pluimvee op nummer 14 vermeldt u op pagina 7 dat gedurende enkele jaren geen pluimvee wordt gehouden; naar ons oordeel is dit reeds gedurende een aanzienlijk langere periode het geval (naar schatting ten minste acht jaar). De feitelijke periode kunt u naar verwachting vaststellen aan de hand van het handhavingss dossier. Voorts merken wij op dat in het

ontwerpbesluit is vermeld dat u voornemens bent de vergunning in te trekken voor pluimvee in stallen 1 t/m 4 en 12; dit dient te zijn: stallen 1 t/m 5 en 12.

Wij achten het eveneens juist dat u voornemens bent de geurvoorschriften aan te passen naar aanleiding van de (gedeeltelijke) intrekking van de vergunning voor de pluimveehouderij. De in te trekken activiteiten en de daarmee samenhangende transportbewegingen veroorzaakten echter tevens (aanzienlijke) geluidbelasting. Wij verzoeken u daarom om, in het verlengde van de aanpassing van de geurvoorschriften, tevens de relevante voorschriften inzake transportbewegingen en geluid te heroverwegen en waar nodig aan te passen.

Punten waarop wij ons niet kunnen verenigen met het ontwerpbesluit

Op het voor ons zwaarstwegende onderdeel, te weten de co-vergistingsactiviteiten, is ons verzoek in het ontwerpbesluit niet gehonoreerd. De navolgende zienswijzen richten zich daarom primair tegen het voornemen om de vergunningen voor de co-vergisting in stand te laten.

Algemene opmerkingen

Voorafgaand aan onze inhoudelijke zienswijzen over de co-vergisting maken wij de volgende algemene opmerkingen. Onze inzet is gericht op het voorkomen dat aan Hoarnestreek 14 een grootschalig co-vergistingsbedrijf ontstaat met aanverwante activiteiten die niet (langer) ondergeschikt zijn aan het agrarisch bedrijf. Voor dit perceel achten wij het van belang dat de bestemming in het bestemmingsplan Buitengebied wordt gehandhaafd en dat zowel de feitelijke situatie als de vergunde juridische mogelijkheden worden beperkt tot een ondergeschikte mestvergistingsinstallatie.

Daarnaast kunnen wij ons vinden in de door u gekozen benadering bij de beoordeling van de ontvankelijkheid, te weten het toetsen of ter plaatse van onze adressen de streefwaarde uit het provinciaal geurbeleid wordt overschreden.

Verzoek om stukken: Uit het ontwerpbesluit blijkt dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Waadhoeke desgevraagd advies heeft uitgebracht. Dit advies is niet als bijlage bij het ontwerpbesluit gevoegd. Wij verzoeken u dit advies (en eventuele bijbehorende stukken) aan ons toe te zenden.

Zienswijzen inzake co-vergistingsactiviteiten, bouwwerken en installaties

1. Beoordelingskader intrekking (Omgevingswet/Bkl) en BBT-toets

Met betrekking tot de intrekingsbevoegdheid op grond van artikel 8.97 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) hanteert u in het ontwerpbesluit formuleringen die niet (letterlijk) in de Omgevingswet of het Bkl zijn terug te vinden. Naar ons oordeel wekt dit de indruk dat een strenger toetsingskader wordt toegepast dan het geldende recht vereist. De beoordelingsregels van artikel 8.9, eerste lid, Bkl bieden juist een bredere grondslag om een vergunning in te trekken dan uitsluitend het criterium 'ontoelaatbare nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving'. Diverse criteria in artikel 8.9 Bkl zijn ruim geformuleerd, hetgeen u als bevoegd gezag aanzienlijke afwegingsruimte biedt. Ook de door u aangehaalde uitspraak van 19 september 2012 bevat de overweging dat voor toepassing van een intrekkinggrond

niet doorslaggevend is of de vergunde situatie thans, in het belang van milieubescherming, opnieuw zou kunnen worden vergund. Sinds 2024 is via artikel 8.97 Bkl bovendien uitdrukkelijk mogelijk gemaakt dat intrekking plaatsvindt indien de vergunning, gelet op de beoordelingsregels, destijds had kunnen worden geweigerd. Voor de toegestane geurbelasting geldt bijvoorbeeld dat deze thans naar ons oordeel niet meer toelaatbaar zou zijn. Er zijn naar verwachting ook andere onderdelen aan te wijzen waarop de vergunning thans niet (meer) vergunbaar zou zijn.

Op grond van artikel 5.38 van de Omgevingswet dient u als bevoegd gezag bij IPPC-installaties periodiek te bezien of de vergunningvoorschriften nog toereikend zijn in het licht van de ontwikkelingen in de beste beschikbare technieken (BBT). Daarnaast geldt de actualisatieplicht van artikel 8.98 Bkl binnen een termijn van vier jaar na publicatie van nieuwe BBT-conclusies. U stelt dat in 2021 voor het laatst is geconcludeerd dat aan BBT kan worden voldaan. Uit de vergunning uit 2021 volgt echter dat destijds uitsluitend de aangevraagde wijzigingen aan BBT zijn getoetst; niet blijkt dat een integrale (volledige) BBT-toetsing heeft plaatsgevonden.

In 2021, 2022 en 2023 zijn geurmetingen uitgevoerd waaruit volgt dat de luchtwassers bij lange na niet het voorgeschreven rendement behalen. Naar ons oordeel voldoen de voorgeschreven luchtwassers daarmee niet aan BBT, nu met gangbare (bewezen) technieken een aanzienlijk hogere geurreductie kan worden bereikt. Tevens achten wij het vergunde hydrolyseproces, waarbij de lucht uit de hydrolyse niet de route van het biogas volgt maar in de opslagloods uitkomt, niet in overeenstemming met BBT. In vergelijking met andere bedrijven waar vergelijkbare processen zijn vergund, is de vergunde emissie van ammoniak en geur hier beduidend hoger. Dit is een aanwijzing dat de emissies verder kunnen en behoren te worden beperkt. Dit geldt temeer nu volgens de vergunning het overgrote deel van de grondstof bestaat uit runderdrijfmest (verpompbaar), waarbij processen doorgaans goed gesloten kunnen worden gehouden en de geuremissie aanzienlijk lager kan zijn dan bij vaste mest.

2. Feitelijk gebruik, uitvoerbaarheid en betekenis van de aanvraag van 8 mei 2024

In uw overwegingen (pagina 6 en 7) betreft u onder meer de volgende omstandigheden:

- a. dat er nog plannen zouden zijn om de omgevingsvergunning(en) uit te voeren;
- b. dat er een ontvankelijke aanvraag (d.d. 8 mei 2024) is ingediend voor het veranderen van de activiteiten;
- c. dat vergunninghouder nog steeds gebruik zou maken van de vergunning; en
- d. dat vergunninghouder stappen zou ondernemen om de activiteiten te ontplooiën met de capaciteit zoals deze is vergund.

Ad a. Dat er plannen zouden zijn om de huidige omgevingsvergunningen uit te voeren, achten wij niet aannemelijk. Uitvoering daarvan is bovendien niet mogelijk zonder strijd met het bestemmingsplan Buitengebied. In de afgelopen periode zijn juist stappen gezet richting andere plannen dan uitvoering van de huidige vergunningen. Deze alternatieve plannen kunnen evenwel niet worden gerealiseerd, nu het nieuwe bestemmingsplan is geschorst en naar verwachting niet (binnen afzienbare tijd) in werking zal treden. Zoals hieronder bij

onderdeel b wordt toegelicht, wijken die plannen bovendien in belangrijke mate af van de huidige vergunningen.

Op pagina 9 vermeldt u dat de vergistingsinstallatie tijdelijk buiten werking is gesteld in verband met de zogenoemde amfetamineaffaire en dat de installatie onderhoud behoeft. Voor zover ons bekend speelde deze kwestie in het najaar van 2023 en was zij begin februari 2024 beëindigd. Sinds begin februari 2024 kan deze omstandigheid derhalve geen verklaring meer vormen voor het voortduren van de stilstand. Bovendien is tijdens en na die periode voldoende gelegenheid geweest om noodzakelijk onderhoud uit te voeren. Deze feiten wijzen er naar ons oordeel niet op dat vergunninghouder voornemens is het gebruik van de huidige vergunningen binnen korte termijn te hervatten.

Wij wijzen er in dit verband op dat u op pagina 16 terecht overweegt dat de enkele omstandigheid dat de vergunninghouder niet aannemelijk maakt dat hij de omgevingsvergunning binnen korte termijn zal benutten, voldoende kan zijn om intrekking van een (nagenoeg) ongebruikte omgevingsvergunning te rechtvaardigen. Deze lijn is terug te vinden in vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Ad b. Ons intrekkingverzoek ziet op de thans geldende vergunningen. Wij zien niet in dat de vergunningaanvraag van mei 2024 doorslaggevend kan zijn voor de beslissing om de bestaande vergunningen in stand te laten. Deze aanvraag loopt inmiddels geruime tijd en er is geen zicht op een onherroepelijk besluit. De aanvraag van mei 2024 betreft, voor zover ons bekend, technische bouw- en milieubelastende activiteiten en niet het ruimtelijke spoor (ruimtelijke bouwactiviteit en/of buitenplanse omgevingsactiviteit). Indien de vergunning zou worden verleend, is deze – evenals de huidige vergunningen – naar ons oordeel niet uitvoerbaar zolang geen planologische toestemming in werking is getreden. Voor daadwerkelijke realisatie van de aangevraagde plannen is toestemming in het ruimtelijke spoor noodzakelijk; die is niet te verwachten binnen afzienbare tijd, mede gelet op de schorsing van het nieuwe bestemmingsplan.

Daarnaast lijkt – afgezien van enkele bouwwerken – in de aangevraagde plannen inhoudelijk zeer weinig ongewijzigd te blijven. Wij beschikken niet over de (latere) aanvullingen op de aanvraag, maar uit de oorspronkelijke aanvraag en de gegevens in het ontwerpbesluit volgen in ieder geval de navolgende (ingrijpende) wijzigingen, die bovendien niet steeds expliciet als zodanig worden benoemd:

- het bedrijfsperceel van nummer 14 wordt niet langer gebruikt voor andere activiteiten dan vergisting c.a.;
- aanvoer: maximaal 50.000 ton co-producten en minimaal 50.000 ton mest (waarbij kennelijk veel vaste mest wordt beoogd; het geuronderzoek van mei 2024 gaat uit van 40.000 ton pluimveemest), terwijl thans maximaal 80.000 ton runderdrijfmest, 10.000 ton pluimveemest en 10.000 ton co-producten is toegestaan. Volgens de vergunningaanvraag van 2024 zou in 2021 een andere verhouding vergund zijn. Echter uit die vergunning blijkt dat er op dat punt niets gewijzigd is omdat het betreffende voorschrift niet is aangepast;
- de vergistingssilo wordt een navergistingssilo;

- de navergistingssilo's worden vergistingssilo's;
- op een van die silo's wordt een andere kap geplaatst;
- het digestaatbassin wordt verwijderd (dit is reeds uitgevoerd);
- toevoeging van een ringvormige hydrolysesilo met wand- en vloerverwarming;
- het vervallen van de hydrolysekelder in de opslagloods; elders wordt vermeld dat deze kelder voortaan wordt gebruikt voor opslag van vloeibare mest;
- hydrolysering rondom een nieuwe, grote vergistingssilo;
- plaatsing (op de locatie van een verwijderde stal) van twee grote silo's voor opslag van kaliumconcentraat;
- hiermee samenhangende wijzigingen van het invoerproces in de vergisters/hydrolysering, de navergisters en de opslag van kaliumconcentraat;
- verwijdering van twee stallen (reeds uitgevoerd);
- functiewijziging van de overige drie stallen;
- verwijdering van de zuidelijke WKK-installatie;
- wijziging van de (nog niet gerealiseerde) gasopwerkingsinstallatie, inclusief wijziging van de locatie en inpanidige opstelling;
- toevoeging van een wortelhoutbiofilter bij de westelijke loods;
- verlaging van de droogcapaciteit van de dikke fractie digestaat;
- plaatsing van een nieuwe chemische luchtwasser op de droogloods;
- toevoeging van een wortelhoutbiofilter bij de droogloods;
- geen lozing van vloeistof op het oppervlaktewater meer, hetgeen wijzigingen impliceert voor opslag, (her)gebruik als verdunning van de vergister en afvoer van deze vloeistof.

Voorts is voor de toekomst vervloeiing van CO₂ beoogd, maar dit is vooralsnog niet aangevraagd.

Ad c. Uw stelling dat vergunninghouder nog steeds gebruik zou maken van de vergunning, bevreemdt ons voor zover dit de co-vergistingsactiviteiten betreft. Het handhavingsverzoek van maart 2024 is in maart 2025 afgewezen, mede omdat de mestvergistingsinstallatie niet in gebruik was. Voor zover ons bekend is dat nog steeds het geval. Mocht de installatie inmiddels (beperkt) in gebruik zijn, dan vormt dit naar ons oordeel geen beletsel om de vergunning voor zover deze niet of nauwelijks wordt benut alsnog in te trekken. Wij verwijzen in dit verband tevens naar hetgeen u op pagina 9 en 10 overweegt en naar onze opmerkingen onder onderdeel a.

Ad d. U overweegt dat vergunninghouder stappen onderneemt om de activiteiten te ontplooien met de capaciteit zoals deze is vergund. Deze capaciteit wordt enerzijds bepaald door de technische mogelijkheden van de thans vergunde installaties en is anderzijds juridisch begrensd door het maximum van 80.000 ton runderdrijfmest, 10.000 ton pluimveemest en 10.000 ton co-producten per jaar. Zowel ten aanzien van de technische installaties als de juridisch toegestane capaciteit zijn naar ons oordeel geen concrete stappen zichtbaar gericht op het (opnieuw) ontplooien van de vergunde activiteiten, laat staan in volle omvang. Integendeel: zichtbaar zijn juist stappen gericht op wijziging en uitbreiding van de technische capaciteit, terwijl tevens een ingrijpende wijziging van de samenstelling van de

te vergisten grondstoffen is aangevraagd. Wij achten deze overweging daarom onvoldoende gemotiveerd.

3. Voorgeschiedenis, feitelijke beperkingen en conclusie

Voor de beoordeling van ons verzoek tot (gedeeltelijke) intrekking van de vergunningen voor de co-vergistingsactiviteiten achten wij het relevant om de totstandkoming van de huidige vergunde situatie te betrekken. In 2007 is voor het eerst vergunning verleend voor een mestvergister; in 2011 is een installatie voor het bewerken van digestaat en een chemische luchtwasser vergund. Destijds was geur als milieuaspect reeds relevant bij vergunningverlening en konden geurberekeningen op adequate wijze worden uitgevoerd. In de praktijk werd bij vergistingsinstallaties tot circa 2012 echter veelal verondersteld dat geen relevante geurhinder optrad, waardoor in de vergunningen beperkt aandacht is besteed aan geur. Aldus zijn activiteiten vergund waarvan – indien de feitelijke geuremissies en -hinder destijds bekend waren geweest – aannemelijk is dat vergunningverlening in deze omvang niet (of niet zonder zwaardere voorschriften) zou hebben plaatsgevonden, mede gelet op de cumulatie met de vergunde pluimveehouderij. Bij de revisievergunning van 2018 is de geuremissie van de co-vergistingsactiviteiten kennelijk als bestaand recht beschouwd (daargelaten of dat juist is). Van een expliciete, inhoudelijke afweging om een zeer hoge geurbelasting toe te staan lijkt geen sprake. Omdat in de aanvraag voor de revisievergunning een verbetering ten opzichte van de eerdere situatie werd gesteld, is in 2018 alsnog toestemming verleend voor een – naar huidige maatstaven – zeer hoge geurbelasting.

De vergunning uit 2018 staat voor de co-vergistingsactiviteiten een geurbelasting toe die, indien deze thans zou worden aangevraagd, naar ons oordeel niet (meer) toelaatbaar zou zijn.

Voorts is van belang dat het feitelijke gebruik dat vergunninghouder van de vergunningen uit 2018 en 2021 kan maken, in het verleden en thans, naar ons oordeel sterk is beperkt door het ondergeschiktheids criterium uit het bestemmingsplan. Dat hierop in het verleden niet (consequent) is gehandhaafd, betekent niet dat gebruik in strijd met het planologisch regime daarmee rechtmatig was. Daarnaast geldt dat de voorgeschreven luchtwassers het vereiste rendement niet behalen, hetgeen – ook vanuit het handhavingsrecht – consequenties behoort te hebben voor de mate waarin activiteiten kunnen worden (uit)geoefend. Tevens is de lozingsvergunning ingetrokken, hetgeen betekent dat digestaatbewerking en -afvoer niet langer kunnen plaatsvinden op de wijze zoals in de revisievergunning van 2018 is vergund.

Gelet op het voorgaande, de bijzondere omstandigheden en de voorgeschiedenis van dit dossier, verzoeken wij u het voorgenomen besluit te heroverwegen en alsnog te besluiten tot intrekking van de vergunningen voor de co-vergistingsactiviteiten, dan wel tot (verdere) gedeeltelijke intrekking zodanig dat uitsluitend een ondergeschikte mestvergistingsinstallatie mogelijk blijft. Daarmee wordt voorkomen dat de bestaande, zeer ruime rechten uit de (milieu)vergunning voor co-vergisting – rechten die vergunninghouder thans niet benut en naar ons oordeel ook niet kan benutten – ertoe leiden dat bij beoordeling van nieuwe plannen minder stringente milieunormen worden gehanteerd. In deze situatie ligt het naar ons oordeel meer in de rede om de plannen met betrekking tot co-vergisting, die slechts

beperkt aansluiten bij de huidige vergunningen, integraal te beoordelen aan de hand van de thans geldende beoordelingsregels.

Daarbij willen we er ook op wijzen dat ons intrekkingverzoek er al veel langer ligt dan dat er een ontvankelijke aanvraag voor een vergunning is en u al lang had moeten beslissen op ons intrekkingverzoek.

Verzoeken

- Deze zienswijze mee te nemen in de definitieve besluitvorming en ons een ontvangstbevestiging te sturen.
- Aan ons het door de gemeente Waadhoeke uitgebrachte advies (en eventuele bijlagen) te verstrekken.
- Indien in deze procedure een hoorzitting (of de mogelijkheid tot mondelinge toelichting) wordt geboden, ons daarvoor uit te nodigen.

Hoogachtend,

Mede namens machtiginggevers

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen